

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei ; 6 luni 15 lei ; 3 luni 8 lei.
In Districte : " 1 an 36 lei ; 6 luni 18 lei ; 3 luni 10 lei.
In Străinătate : " 1 an 48 lei ; 6 luni 24 lei ; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, Passajul Român, No 3 bis, București ; și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris : La Société Havas, place du Bourso, 8.
In Viena : La Heinrich Schalek, 1. Wollzeile, 14, Biroul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biroul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV 30 bani.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. Reclamă pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefrancate se refuza. — Articoll nepublicati nu se inapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

STIRI TELEGRAFICE

din zierele streine

Belgrad 21 Aprilie

In urma unui aranjament între Liberali și Radicali din Belgrad este probabil o scisiune a partidel radicale. Radicalii din interiorul țerei sunt contra aranjamentului. Acesta conține o programă cu vre-o 15 puncte asupra politicii externe, între care și cestiunea modificării Constituțiunii. Risticii a semnat cel d'antel aranjamentul.

Salonic, 21 Aprilie.

Pregătirile militare turcești la granița Tesaliei se urmează neîntrerupt. La 9 Aprilie au debarcat acolo 300 recruiți din Asia mică, 72 cai și 140 călăreți, și vaporul *Mitylene* a adus 1000 de artileriști din Siria. Aceștia rămân în Salonic, până va sosi încă un număr de artileriști, spre a fi apoi întrebuințați la fortificările de la Karbunrunn. Trupele ce stau mai aproape de granița greacă, mai ales pe la Ellassona, sufer din cauza lipsei mijloacelor de trai. De acea autoritățile militare au rechișionat 200 care cu boi, ce transportă acolo mari cantități de pesmeți, orez și alte proviziuni.

Odesa, 18 Aprilie.

Îndată ce nihiliiștii ruși au auzit că țarul Alexandru III pleacă în Livadia pentru mai mult timp, comitetul executiv de la *Narodnaia Wolca* a însărcinat pe mai mulți teroriști să se ducă în orașul Ialta, nu departe de Livadia, și acolo să sondeze terenul. Totodată Comitetul executiv a ordonat tipografilor secrete a nihiliiștilor din orașul Taganrog, ca să tipărească mii de manifesturi imperiale către poporul rus. In aceste manifesturi se zice cam următoarele : »Eu, țarul, sunt silit ca din reședința mea să fug în Crimea, pentru că nobilii, milionarii și clerul superior din metropola caută să mă răpească viața din cauză că fac pe țerați egali cu ei și voesc să împart moșiile lor poporului celui sărac. Acum eu, țarul, am fugit de aceștia dușmani ai mei și aș poporul în peninsula Crimeei și de aci cer ajutor de la popor contra acelor dușmani și dau voe țeranilor, lucrătorilor și tuturor supușilor neavuiți să pue mâna pe bogățiile aristocraților, milionarilor și clerului de sus și să le împartă între dânsii. Eu mă simt sigur în Crimea, iar dacă mă va amenința vreun pericol, atunci din nou mă voi adresa la credinciosul meu popor».

Acest manifest era să se tipărească cu litere roșii și să se prevadă cu semnătura țarului. Având acest ordin al comitetului executiv Nihiliiștilor din Taganrog s'au pus pe lucru. Tipografia lor secretă era în casa institutoarei de clasa 2-a de fete, d-na Nadejda Konstantinovna Malokisianova. Erau deja gata mai multe mii de manifesturi, când fără veste poliția cu mulți jandarmi pătrunse în acea casă și găsi pe nihiliiști la lucru. Jandarmii cu sabiile și cu revolvele în mână impresurară pe conspiratori și arestară 7 bărbați și patru femei. In timpul învalmășeilor o nihiliiștă reuși să scape pe fereastră, fugi la gară și era să plece cu trenul, dar o trădară hainele bărbătești, în carl era îmbrăcată și șeful stației o arestă.

In locuința numitei institutoare jandarmii au găsit un depou întreg de materii explozive, arme, proclamații, manifesturi, etc. Institutoarea Malokzianova a fost arestată ; ea nu vrea să spue nimic despre tipografia. Nicl de la cel-lalt nihiliișt arestat nu s'a putut scoate o vorbă în privința acesteia, și o nihiliiștă a făcut poliției comunicări importante. Această nihiliiștă pare a fi tratată autoritativ existența tipografiei secrete.

In urma descoperirii tipografiei secrete din Taganrog s'au arestat doi nihiliiști în Ialta. Alți trei nihiliiști și doi nihiliiște au fugit din Ialta în Turcia. Poliția rusească are dovezi sigure, că mai mulți nihiliiști îndrăzneți petrec acum la granița în România, spre a se furișa odată de acolo în Crimea. De aceea cordonul militar rusec de la granița sudică a fost întărit și însărcinat să vegheze cu cea mai mare luare aminte. Cu toate astea sunt temeri că vor pătrunde în țară nihiliiști din străinătate ; de aceea navele, ce sosesc în porturile sudice rusești, sunt de aproape supravegiate.

Atena, 20 Aprilie

In palatul regal se fac pregătiri pentru plecarea regelui în Tesalia.

Trupele, ce fuseseră cantonate în Akasania, se concentrează pe la Arte. In provinciile vechi ale regatului rămân numai cadrele batalioanelor complementare. — In Tesalia stau 100 000 oameni trupe grecești. S'a decis definitiv formarea a trei tabere la graniță. Se vor mai chema sub drapel alte clase de rezerviști.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Londra 23 Aprilie.

Ziarele englezești anunță apropiata plecare a regelui Greciei în Tesalia. *Standard* zice că marile Puteri au luat hotărârea unanimă de a face un nou demers la Atena pentru a invita pe guvernul elen să desarmeze dar că nu sunt de acord în privința măsurilor de corecțiune ce trebuie întrebuințate.

Standard și *Daily-News* cred că Grecia nu va ceda înaintea amenințărilor de coercițiune.

(Havas).

A se vedea ultime știri pe pag. III-a.

BUCURESCI, 12 APRILIE

Când se discuta, în Camera deputaților, proiectul de tarif vamal, pentru produsele ce vin din statele cu cari n'avem și nu vom avea convențiune de comerț, am spus cititorilor noștri că cestiunea tarifului în sine nu ne interesează mult.

Sunt într'adevăr oameni în țara noastră, care se așteaptă foarte mult de la un tarif ; sunt unii cari merg cu poezia până a crede, că un tarif îngreuietor pentru produsele streine, are să ne dea o industrie națională.

Noi credem că e bine venit momentul, tocmai în aceste sărbători, când Românul se mai odihnește, ca să ne mai lămurim asupra prejudețiilor legate de tariful vamal.

Un tarif vamal, după socotința noastră, caută să răspundă la două trebuințe :

la trebuința unui venit rațional pentru fisc, și la trebuința protegerii industriilor noastre posibile și existente.

Proiectul venit în Cameră ni se pare că nu răspunde pretutindeni bine la aceste două legitime preocupățiuni. Vom discuta cestiunile de fapt, când acest tarif se va vota pe articole.

Acum însă, fără a ne împotrivi în general la taxele ridicate pe importațiune, ținem a constata două lucruri, și anume : că un tarif împovărător va apăsa pe de o parte prea tare asupra consumațiunii, iar pe de altă parte nu ne asigură o dezvoltare serioasă a industriei naționale.

Că un asemenea tarif va apăsa prea tare asupra consumatorilor, este un lucru elementar, pe care ori-cine îl poate înțelege. — O marfă pe care o vom taxa cu 50% mai mult de cât până acum, are să coste pe cel ce are trebuința de dânsa 50% mai scump de cât l'a costat până la alcătuirea acestui tarif. — Deci pagubă, pentru cine cumpără,

iar nu pentru cine vinde, are să fie. Cel care vinde nu are să vinză atât de mult, dar cine cumpără tot d'una mai scump are să plătească. Din acest punct de vedere, n'avem să ne entusiasmăm prea tare, de punerea taxelor mari pe mărfurile streine. Și aci caută să deschidem o parenteză : Dacă este adevărat că nu plătește de cât cine are de unde plăti, nu e mai puțin adevărat, că scumpirea mărfurilor apasă cu deosebire pe masa săracă, care ca să și îndestuleze unele trebuințe caută să rupă de la altele, și prin aceasta își mărește mizeria.

Dar dacă acest sacrificiu ne-ar asigura o industrie națională, tot am mai zice : aște să suferim paguba unor taxe prea apăsătoare, în schimbul unor foloase mai departate. Din nenorocire însă nu putem avea iluziunea unor economiiști prea fantasiști.

Fără a contesta posibilitatea unor industrii, și anume a industriilor legate de agricultură, în țara noastră, datorii suntem să afirmăm că taxa vamală nu este o condițiune decisivă pentru dezvoltarea noastră industrială.

Ca să aibă o industrie oare-care, în dezvoltare suficientă, trebuie să aibă brațe destule și pregătite pentru aceasta, trebuie să aibă capitaluri disponibile, și oameni competenți în dirigerea afacerilor industriale ; apoi vin tarifele protecționiste. Dar aceste elemente nu le avem. Mai mult încă, unele încercări foarte protegiate d'abia eși trag sufletul. Ce concluziune trebuie să tragem de aci ? — Fără capitaluri mari și fără oameni, destui ca număr și destui ca preparațiune, nu poți să aibă industrie. Când vei avea pe aceștia, atunci avizează la măsuri de protecțiune. Dar când n'ai ce proteje, ce vrea să zică declamațiunile patriotice ale scumpitorilor de marfă ?

Noi, ne-am gândit din vreme la industria românească, întru cât privește consumațiunea internă, și am propus organizarea corporațiunilor. Dar propunerea noastră zace în cartoanele Camerii, calumniată de către liberalii ce și inchipuesc că poate fi avuție fără muncă bine organizată. Dacă am avea cel puțin aceste corporațiuni, așa cum le-am propus noi, tot am avea ceva de protegiat.

Un fenomen caracteristic se produce acum. Fabricile străine, luând modele din țară, au început să ne fabriche până și costume naționale, cu prețuri mult mai ieftine decât ni le procurăm în țară. Capitalurile streine pot să producă c'o mașină cu aburi, într'o zi cât pot produce o mie de brațe. Așa de prodigioasă e puterea capitalului în mâinile oamenilor culți ! Și noi ne inchipuim că putem scăpa cu tarife protecționiste munca individuală primitivă a țeranului nostru în concurență cu coaliția ca-

pitalului și a inteligenței ? Eroare profundă și mult costisitoare !

Înțelegem tariful vamal, ca cestiune fiscală ; îl înțelegem chiar ca protecționist-acolo unde este ceva serios de protegiat. Dar a împinge lucrul prea departe, numai ca temă de declamațiune populară, nu înțelegem, nici nu putem aproba. O tarifiere nechibzuită poate să ne ducă la un război de tarife, care să facă rău producțiunii noastre, fără a ne da în schimb nici un folos.

De aceea, necesar este ca reprezentanții națiunii să procedă, după sărbători, ca buni gospodari, fără prejudecăți, la fixarea tarifului general.

Cât despre convențiunea comercială cu Austro-Ungaria, ale cărei baze par, după telegramele de la Viena, a fi deja stabilite, ne rezervăm a vorbi, când aceste baze vor fi cunoscute. Pentru astăzi, ne vom mărgini a declara numai, că, pe teren economic, nu înțelegem a ne sacrifica interesele însemnate în folosul nimănui. Până acum am fost nedreptățiți, și treutul trebuie să ne slujască în regularea viitorului.

CRONICA ZILEI

Azi, la orele 12 din noapte, M. S. Regele, urmat de Casa Sa civilă și militară, escortat de escadronul de geandarmi al Capitalei, va merge la Mitropolie, ca să asiste la Santa Inviere.

Momentul când I. P. S. S. Mitropolitul Primat exclamă : »Hristos a înviat ! se va anunța Capitalei prin 101 tunuri de pe dealul Spirii. Conform vechilor tradițiuni se va scrie Evangelia Santului Ioan, pe care M. S. Regele o va semna și se va învesti la armă cu sigiliul Statului. M. S. Regele va lua apoi în mână Santa Cruce, înaintea căreia se vor inchina asistenții.

O gardă de onoare cu muzica va sta în fața Mitropoliei, în timpul ceremoniei Santei Invieri.

Ieri, dimineață, M. S. Regele a fost la biserica călugăriților catolice din strada Pitar-Moșu ; iar aseară a fost la Mitropolie. M. S. Regina a fost ieri la biserica protestantă.

De sărbători, M. S. Regina a dat pentru săraci 2000 de lei.

Sir William A. White, trimisul extraordinar și ministru plenipotențiar al Angliei, plecând în concediu, d. R. J. Kennedy este autorizat a gera afacerile legațiunei Britanice în calitate de însărcinat de afaceri ad-interim.

Ministru de război a plecat aseară spre Livadia.

Regimentul 6 de linie a plecat la Tulcea, ca să stărpească oule de locustă.

Anul acesta, cooperatorii români vor avea expoziția în Craiova.

Pușcărișul care pierduse alaltă-ieri Văcăreștii și-a regăsit culcușul, prin ajutorul poliției. Se numește Jora, și mai are patru ani de odihnă neturburată de grijile existenței.

Foile ungurești din Austria spun că archiepiscopul catolic din București, monseniorele Palma, a trimis un apel către au-

toritățile publice și bisericesti din Ungaria, ca să sprijinească seminarul unguresc din București.

Până la numirea unui primar, afacerile primăriei București le conduce d. Gr. Cerchez.

In contra d-lui D. Brăescu, fost șef al cancelariei oficiului de stare civilă din București, s'ad scris vara trecută multe și grele acuzațiuni.

Aceste acuzațiuni trebuie să dispară acum, căci tribunalul de Ilfov (secția I civilă-corecțională) s'a pronunțat în ziua de 7 Martie, acest an, așa că a făcut evidentă nevinovăția d-lui Brăescu, achitându-l de ori-ce penalitate.

Zilele acestea guvernul rusec a cumpărat câte-va sute de vite mari din Galați și din Brăila.

Ni se spune că lucrătorii din atelierele drumurilor de fer sufer nedreptăți și rele tratamente de la d. inginer Frunză. Sunt bătuți neomeneste de acest irascibil șef, și ei, bieții oameni, neavând unde să se ducă să muncească pentru ca să și scoată hrana, trebuie să rabde.

Și nu numai că d. Frunză nu înțelege ce va să zică a bate un om, dar încă abuzează de dreptul ce se vede că are de a face ce vrea în ateliere, pentru a micșora dintr'o zi într'alta leafa lucrătorilor, ba încă, dându-le bucăți de lucrat, nu le spune cât e prețuită, și la urmă lucrătorul după ce muncește ca să scoată câte poate mai mult, se pomenește că e scos dator mai mult de cât are de luat în timpul întrebuințat.

Nu știm dacă toate acestea sunt adevărate, dar în cazul de a fi așa rău este.

Câțiva tineri greci au plecat din București ca voluntari pentru armata grecească. Ministrul plenipotențiar al Greciei le-a dat câte 150 de lei, bani de drum.

Economul Dimitrie Burghilea a dăruit o casă cu 2 etaje, ce o are construită în comuna Albesci, plasa Crasna județul Fălciu, pentru local de primărie și de școală.

DECRETE

Consiliul general al județului Gorj e autorizat a contracta de la casa de depuneri și consemnatiunilor un împrumut de lei 80.000, plătit prin anuități în termen de 20 ani, pentru plata mandatelor în suferință.

S'a sancționat legea care modifică câte-va articole din legea consilierilor județiani.

Sunt numiți :
D. Olt. Peternelli, în funcțiunea de ajutor al arhitectului ministerului, în locul din nou înființat.
— D. Nicolae Tino, comisar al orașului Isaccea, din jud. Tulcea, funcțiune înființată din nou.

Locotenentii de rezervă Proicea Nicolae și Moruzi Dimitrie s'au înaintat la gradul de căpitan în cadrele oficerilor de rezervă, cel d'antel în arma infanteriei corpul I de armată, iar cel de al doilea în arma cavaleriei corpul IV de armată.

Sunt numiți la departamentul județean :
D. Ștefan Albu, actual jude-instructor la tribunalul Suceava, președinte al celui tribunal, în locul d-lui Gr. Brăescu. — D. Mateiu Milo, fost jude-instructor, la tribunalul Suceava, în locul d-lui Ștefan Albu, înaintat. — D. M. Teuț, actual procuror la tribunalul Fălciu, judecător de instrucțiune la același tribunal, în locul vacant. — D. G. S. Cristofor, actual substituit la tribunalul Fălciu, procuror la același tribunal, în locul d-lui M. Teuț, înaintat. — D. Ștefan Bosie, actual supleant la tribunalul Fălciu, substituit la același tribunal, în locul d-lui G. S. Cristofor, înaintat. — D. Ioan Moșoi, fost supleant la tribunalul Fălciu, în locul d-lui Ștefan Bosie.

CESTIUNEA CAVALINĂ LA NOI (Discursul d-lui Al. Marghiloman)

In ședința Camerii de la 4 Aprilie s'a discutat o interpelare a d-lui Șendrea asupra hergheliei Statului. Cea mai interesantă și cea mai competentă vorbire în această discuție a fost a d-lui Al. Marghiloman pe care *Monitorul* numai azi ne-a permis să o reproducem.

Domnilor, s'ar putea închide discuțiunea, fiind-că aceasta este o cestiune care se poate relua și cu altă ocazie; însă de oarece a venit în desbatere, poate că ar fi mai bine să o limpezim acum, cu atât mai mult că dacă azi nu se poate lua nici o rezoluțiune, totuși este bine să se pună câte-va jaloane.

D. Șendrea a schițat cu oare-care lirism misiunea calului într'un Stat: întrebarea d-sale nu e mai puțin gravă pentru aceasta.

Cestiunea cavalină la noi de mult timp se agită și cred că, dacă nici o dată n'a fost examinată cu destulă stăruință, aceasta a fost din lipsa de mijloace și ori cum și din cauza unor idei preconcepute.

D-lor, herghelia de la Nucet nu însemnează nimic. Dacă o considerați ca o pepinieră pentru remonță, ea este insuficientă; nici cu 500 nici cu 1,000 de epe nu se poate asigura recrutarea cailor necesari. Dacă o considerați ca o pepinieră de reproducători, adică ca o herghelie aleasă în care să nu pătrundă nici muma nici tatăl mănzului de cât după un examen bun despre sănătatea și antecedentele lor, atunci ce însemnează ca herghelia "să fie la ministerul de resbel? După cum este un alt minister care se ocupă cu îmbunătățirea raselor bovine, ovine, etc., tot asemenea și rasa cavalină trebuie să fie dată aceluiași minister. Am numit, d-lor, ministerul agriculturii.

Calul nu este oare eminamente un derivat al industriei agricole?

Fără să fiu în secretul Zeilor, știu că ministerul agriculturii studiază cestiunea.

Am avut personal ocaziunea să ved lucrări făcute asupra ei, ast-fel că la ceasul de față, și ministrul competent și colegii d-sale cată să fie edificați asupra criticelor fondate ce ridică sistemul actual.

Sistemul de astăzi păcătuiește și ca administrațiune, și ca menire, și ca mijloc de îmbunătățire.

Vedeți puțin ce transformățiune s'a operat în vederile chiar ale țerilor occidentale!

Este o veritate absolută: Statul nu se poate face crescător de cai. Ceea ce un particular poate să facă cu multă trudă, cheltuială și examinare de aproape, Statul nu o poate face. Este oare însă vorba ca Statul să se desintereseze de această cestiune?

Nu în Franția, unde creșterea cailor a ajuns în cea mai înaltă dezvoltare, Statul încă nu s'a desinteresat, ci și-a conservat administrațiunea herghelilor care are un buget însemnat și un personal cu tradițiuni vechi; cu toate acestea în Franția Statul a renunțat de a face el însuși reproducători.

— D. Ioan Sturdza, intrerupe.

D-le Sturdza, dacă veți avea puțină răbdare, veți vedea...

D. I. Sturdza: Cunosc și eu materia...

D. A. Marghiloman: D-lor, nu tăgăduesc că toată lumea are cunoștința și opiniunea ei despre această materie; (ilari-tate) acum însă eu am cuvântul, și dacă nu vă supun fructul unei experiențe personale, care ar fi unică, pare-se că datinele ce am cules au aerul de a vă interesa. (Abrobâr).

Ziceam deci, d-lor, că în Franța chiar administrațiunea a renunțat la herghelii pentru facerea de reproducători. Mai au o așa numită *jumenterie* la Pompadour și nu o mai sporește. Statul, mai bine avizat, urmează a da un alt procedeu singular care ar fi priosic la noi. Pe fie-care an el cumpără de la industria privată franceză, fie de la industria din alte țeri, precum Anglia sau chiar Germania, reproducători, confirmați, adică ca încercați prin alergări publice, prin serviciile lor; mai mult, nu se ia de cât cai ale căror acte a stăruință sunt în regulă; căci, d-lor, pentru caii mai ales ai țerilor occidentale filiațiunea lor se poate constata mult mai regulat și în chip mai autentic de cât filiațiunea multor Români. (Ilaritate).

Grație acestor acte, se cunoaște gradul de puritate al sângelui, starea de curățenie a familiei din care se trage, ast-fel că nu se consacră reproducțiunii de cât animale garantate.

Acești armăsari ast-fel aleși sunt în urmă încrușiși cu ipele indigene și dau o generațiune îmbunătățită pentru serviciu.

Acești reproducători aleși și plătiți de administrațiune cu prețuri de 10 la 50 de mii lei unii, sunt adunați în depozite centrale unde ierneză; așa este la Pin, Galos, Tarbes, etc. Când vine epoca bătaiei ipelelor, ei sunt împărțiți pe regiuni, după populațiunea hipică și după cerințele locale. În sud se trimet armăsari ușori de rasă arabă, sau anglo-arabă, iar în Nord se trimet caii mai grei. Dacă am admite și noi acest sistem, ca rezultat am avea pe fie-care an disponibilă o alocațiune de 100,000 lei; defalcându-se dintr'ănsa cheltuielile, ne-ar rămâne cu ce să cumpărăm anual de la 7-10 armăsari cu condițiunile poate mai ușile de cât Franția, dar în ori-ce cas tot atât de sigure.

Chiar de azi începem, în timp de 4 ani — timpul minim ce ar trebui Nucetului ca să dea un reproducător — am dispune de un efectiv de 28 la 40 de armăsari de elită.

Un început care ar permite să doimăm

repede cel puțin cu unii sau doi reproducători fie-care district, nu ar fi oare un avânt serios al regenerării rasei cailor?

Întreținerea pe vară nu ar fi grea cu sistemul francez, dacă l-am aplica, ceea ce face în Austria am văzut experiența la fața locului.

Acolo unde este un post de cavalerie se trimite și armăsarii, aceștia sunt dați în îngrijirea escadronului local, unde au îngrijire din partea oamenilor de meserie, soldați de cavalerie și supraveghere de veterinar.

Acești armăsari se dă epelor locali pentru o foarte mică remunerație, atât de mică în cât ceea ce se ia pentru acest lucru este numai pentru întreținere. Și încă nu se dă armăsarul la ori-ce iapă, ci numai la acele, care în urma unei verificări sumare din partea veterinarului sunt constatate că nu au nici un vițiu ereditar, de acele care se transmit descendenței.

Acesta este sistemul de care usează Franția, Austria, Prusia și Rusia pentru remonțarea reproducătorilor și cheltuielile privitoare la acest capitol sunt colosali în buget; în Prusia pentru un singur armăsar s'a plătit până la 300,000 lei din partea administrației. Vedeți că dacă într'un Stat ca Prusia eminentamente practic și econom se face sacrificii atât de însemnate, este că cestiunea are o aplicațiune practică însemnată.

Nu am, d-lor, să propun nici moțiune, nici proiect de lege. Voi trage numai concluziunea premiselor de mai sus.

Ceea ce trebuie să facem este mai întâi să deslupim de la ministerul de resbel o administrațiune ce nu are nimic de văzut cu densul.

Apoi să desființăm herghelia de la Nucet lichidând epele și mănzi. Cel 14, 15 mănzi ce ies pe an sunt ei toți destoinici pentru reproducțiune? Mai întâi, după probabilități, vom avea numai jumătate masculi; din ei se vor perde încă 2, 3 până la vârsta de 4 ani, când se pot consacra reproducțiunii.

La cât revine atunci fie-care din ei? Chiar și ast-fel avem oare armăsari buni? Dar ei nu sunt încercați; nici o muncă serioasă, nici un trenagițiu aspru n'a venit să demonstreze că au constituțiune robustă, oase bune, piept sănătos. Ei unii nici o dată n'auș primii serviciile unui asemenea cal; căci în lipsă de calități personale demonstrate, nu mi poate presinta garanția extracțiunii din o familie cunoscută.

Să renunțăm cât mai repede la aceste elemente greșite.

Avem o rasă indigenă care, cu toate maltrătarile ce i-au venit de la oameni și de la circumstanțe, nu a degenerat de tot. Rasa noastră a conservat trei mari calități: sobrietate, îndurată și la muncă, copită sănătoasă.

Cu curent de sânge nou și ales am ajunge repede s'o reinviem.

Ce-i trebuie? Un regenerător care să-i dea stofă, talia, și care să-i îmbunătățească formele.

Cu reproducători streini — țecunosc că în țără am putea găsi puțin, foarte puțin, — aleși cu băgare de seamă, luați din rase care să aibă afinitate de origină cu rasa noastră, — și nu ved nimic mai bun de cât calul engles, — am ajunge să operăm această minune.

Campărați armăsari, păstrați pe cei ce avem, transformați prețul prins din vânzarea epelor reformate toate în primul capital de cumpărătoare, și Nucetul poate deveni depozitul central al reproducătorilor.

Când ar veni primă-vara, epoca împărțirii pe regiuni, ați vedea județele, ați vedea comunele întrecându-se pentru a construi grajdurile și localurile convenite pentru a avea serviciile reproducătorului.

Unde serviciile administrațiunii s'ar face și mai vădite, ar fi cu educațiunea oamenilor, și cu difuziunea îngrijirilor ce se datoresc vitelor de serviciu.

Vedeți dar că, dacă sunt pentru presiunea radicală a hergheliei, sunt pentru conservățiunea absolută a intervențiunii Statului în îmbunătățirea rasei cailor.

Cred că, numai pe această cale, vom ajunge repede, căci în această cestiune timpul este de aur. Când vom fi ajunși să ridicăm nivelul cailor la noi, ast-fel în cât calul pentru care dai 500 de lei să-i valoare în adevăr, ca în streinătate, atunci și d. ministru de resbel va putea consimți să sporească prețul cumpărătoare și să-i considere ca o primă de încurajare pentru crescători (Aplause.)

DIN AFARA

Mișcarea Anarhistă în Nordul Franței.

Ziarul *l'Indépendance Belge* a primit de la corespondentul său din Roubaix, textul unei proclamații anarhiste, pe care o reproducem.

Lucrători!

Londra tresare, Berlinul așteaptă, Decezeville moare din pricina palavrelor parlamentare, dar tot este în friguri! Saint-Fargeau este în foc; Liège, Charleroi, Gand, Mons, etc. se mișcă; toți frații noștri se luptă cu hoții care i-au exploatat până azi. Numai noi să rămânem înapoi? Numai noi să ne mai ținem de vechiul obicei ca să lăsăm să piară, din lipsa de solidaritate, cei care se revoltă?

No să înțelegem în sfârșit că trebuie, când primește unul din noi o palmă, să ne roșim toți și că trebuie să ne sculăm s'o răzbuim? No să înțelegem în sfârșit că revolta fiind datorită cea mai sfântă, noi

trebuim prin toate mijloacele să participăm la fie-care din ele?

Prin toate mijloacele iarăși trebuie să ne reluăm libertatea și rodul ostenețelor noastre care ni s'a furat; trebuie să înțelegem că a nu imita pe cei ce merg înainte este a imita pe cei ce se dau înapoi!

Popor!

Multă vreme o să mai rămânem noi sub robia aceasta grea care face că noi crăpăm de foame producând totul! O să mai locuim noi multă vreme în case infecte pe câtă vreme construim palate? Multă vreme încă o să mai fim robul parazitului, a credinței ușoare și a prejudeților care ne-au făcut tot-d'a-una până acum să respectăm aceea ce este de disprețuit: autoritatea, proprietatea?

Așa dar victoria sașu golul îndrăgășului nostru!

În josul așilului se scriese cu mâna:

Vă invităm pe toți la o manifestare mare, Luni 19 Aprilie, la... ore seara, în Piața cea mare.

Trăiască anarhia!

Pe margine se desinase o furcă de care erau spinzurați patru ori cinci industriali prin cunoscuți din oraș. În fața fie-cărei spinzurături se adăogase o mână fiind un pumnal.

LUCRUL MANUAL ÎN ȘCOALA

Săptămâna aceasta s'a întrunit aci în Capitală *Congresul didactic*. Asemeni congrese sunt prin alte țeri de mare folos, căci, prin discuțiunile ce se fac în ele, aduc adesea multă lumină în diferite cestiuni de învățământ ce sunt la ordinea zilei. Ideea de congres didactic la noi în țară a putut fi isvorită din dorința de a aduce foloase învățământului, dar realitatea nu a corespons așteptărilor. Din nenorocire și la acest congres se pune în iveală starea de inapoiere în care ne găsim. Discuțiunile ținute în acest congres sunt în genere la un nivel foarte inferior. Cu drept cuvânt s'a zis că dacă se face ceva serios în țara noastră, aceasta nu se poate face de adunări de mulți oameni, ci de adunări de puțin, din cauză că mulți oameni serioși nu se pot găsi, iar puținii se pot găsi.

Venim acum la subiectul ce ne am propus să tratăm. În congresul didactic d-nii B. Costaninescu, M. Pop, B. Haram, Ghibănescu, C. Nicolescu și I. P. Florantin au făcut următoarea propunere:

Subsemnații suntem de părere, că spre a da învățământului o direcțiune mai eficace spre ocupațiunile vieții practice și o impulsione de origină industrială națională, să se introducă în școlile primare lucrul manual ca aplicațiune practică a celor învățate în școală și ca mijloc de recreațiune a spiritului.

Această cestiune a lucrului în școală este de mult la ordinea zilei în streinătate. Prin diferite orașe, lucrul este introdus în multe școli primare. În congresul institutorilor ținut anul trecut la Havre la care au luat parte vre-o 2000 de institutori din diferite țeri, s'a votat o rezoluțiune prin care se cere introducerea lucrului manual în școlile primare. La deschiderea din urmă a Parlamentului austriac, împăratul a atras atențiunea în mesaj asupra acestei cestiuni. Prin urmare, peste tot această cestiune este studiată și cel mai mare interes și în multe părți deja rezolvată.

Congresul nostru didactic nu a găsit nimic mai nimerit de cât să înlăture fără multă vorbă propunerea reprodusă mai sus. Este surprinzător că, dacă membri acestui congres nu au înțeles însemnătatea propunerii, nici nu au bănuit-o măcar, auzind că în streinătate este considerată de cea mai mare importanță. Ori condițiunile în care se găsește țara noastră face ca această cestiune să nu fie tot atât de puțin importantă cum este de mult în alte părți? Să vedem.

Rezultatele ce se așteaptă de la introducerea învățătorei lucrului manual în școlile primare sunt: formarea minții și a corpului copiilor, îndrumarea lor în spre meserii, un început de ucenicie. În țara noastră este să nu de dorit să se dobândească aceste rezultate? Și dacă este de dorit să se dobândească, se pot ori nu dobândi?

Mergând cine-va în școlile primare, nu poate să nu constate că școlarii sunt oarecum uluiți. Aceste școli în loc să dezvoltze mintea copilului, o atrofiază. Fie că programele acestor școli sunt încărcate cu materii prea grele pentru copil sau prea numeroase acelea care trebuiesc memorate, fie că profesorii sunt incapabili sau că au prea mulți elevi în clasă, faptul este că copilul are mintea încurcată cu cunoștințe nedigerate, că el pare uluit.

Introducându-se lucrul în aceste școli, efectele rele ale învățământului exclusiv de carte de până acum s'ar mai îndrepta. Când lucrează, copilul e silit să-și scoată mintea din uluirea în care se găsește, ca să și-o aștească asupra lucrului ce vrea să execute.

Afară de acest folos pentru mintea copilului, învățătura de lucru ar fi folositoare pentru corpul lui.

Din punctul de vedere pedagogic, necesitatea învățătorei de lucru este dar nediscutabilă și comparând dacă este mai neapărată pentru țara noastră de cât pentru streinătate, nu am putea ajunge la alt rezultat de cât că este mai neapărată pentru țara noastră, de oare-ce elevii din școlile

primare din streinătate nu sunt uluiți ca cei din școlile noastre. Dar *congresul didactic*, dacă a avut o părere, a avut părerea contrară. Ne îndoin însă că a avut vre-o părere.

Această cestiune prezintă importanță nu numai din punctul de vedere pedagogic, dar încă și din punctul de vedere social.

Meseriași români sunt puțin. O prea mică parte din copii sunt dar îndrumați în spre meserii. Dacă se întâmplă ca unii părinți să vrea să-și dea copii ca ucenici, ei nu au unde să-i dea, pentru că mai toți meseriași fiind streini în această țară, deosebirea de religiune și de obiceiuri pune pedică la aceasta. Copilul dar, cu o creștere care nu e de lucrător, după ce ajunge în clasele gimnaziale, dacă este silit, din cauza lipsei aptitudinii sașu de mijloace, să înceleze studiul, el rămâne fără nici un rost.

Introducându-se învățătura de lucru în școlile primare, copilul capătă educațiunea de lucrător pe care nu o poate avea astăzi în familie. După ce copilul a terminat școala primară, el este deja în stare să lucreze puțin și poate să câștige ceva pentru traiul său.

Chiar dacă am avea meseriași, cum sunt în streinătate, la care s'ar poată intra copilul ca ucenic, introducerea lucrului în școală ar aduce folosul de a-l scuti de viața abrutizătoare de servitor, la care este condamnat la început ori-ce ucenic.

Iată dar că învățătura de lucru în școlile primare, pe lângă foloasele din punctul de vedere pedagogic, ar da mare folos de a îndruma copiii în spre meserii. Conchidem că avantajele ce ar rezulta din această învățătura ar fi mari pentru țara noastră atât cele pedagogice, cât și cele sociale mai mari de cât acelea pe care le-ar obține în streinătate.

S'a arătat mai de mult în *România Liberă* mijloacele prin care s'ar putea da învățătura de lucru. Cu altă ocaziune vom mai reveni asupra lor. Pentru acum ne mulțumim cu cele spuse, mai ales că *congresul didactic* nu avea a se pronunța de cât asupra principiului, rămânând să se studieze în urmă modul de aplicațiune.

Nu ne așteptam la treabă mare de la *congresul didactic*, dar iarăși nu credeam că va da probă de atata lipsă de pricepere, ca să înlăture fără multă vorbă o propunere de o importanță așa de mare ca aceea a introducerii lucrului manual în școală. C.

ECOURI STREINE

Pentru amatori de dueluri.

De la 1870 până la 1885 au fost în Franța 847 dueluri, țifra oficială. Duelurile militare nu figurează în suna aceasta. În termen de mijloc este un duel tragic la 87, de unde trebuie să conchidem că cine merge pe teren are 87 de șanșe contra 1 ca să se întoarcă aproape teafăr.

Un toast original.

La banchetul oferit de orașul Ruscic ofițerilor din divizia Dunării, între cele-lalte toast, cel mai original a fost al d-lui Zaharia Stoianoff, unul din autorii revoluției din Filipopol.

"Domnilor — a zis el — beați în sănătatea celor care întrețin pe prințul, pe miniștri, pe prefeți, pe ofițeri, în sănătatea celor care fac pe nație să trăiască, beați în sănătatea contribuabililor!"

25 pardisiuri.

Mai săptămâna trecută Curtea cu jurați din Roma a avut să judece pe d. Coppa, avocat, publicist și doctor în drepturi, care era acuzat, că în iarna trecută a furat 25 de pardisiuri din diferite localități publice. Juriul a declarat, că hoțul a lucrat sub un impuls irresistibil, cu toate astea d. Coppa a fost condamnat la o închisoare de doi ani.

Conte-contrabandist.

Nu de mult a produs mare senzație în Verona condamnarea pentru contrabandă a comitetului Pellegrini, proprietar al unei fabrice de ciocare. În condicele fabricii erau trecute produsele ultimului an cu 150 Quintale, pe când din registrele stațiunii reese, că fabrica a exportat ca la 400 Quintale. Constatându-se contrabanda, comitele a trebuit să plătească o amendă de 18,000 franci.

Pălăria în Turcia

O foaie din Berlin povestește următoarele: În palatul Yildiz-Kiosk la Stambul s'a ținut mai de unăzi un mare consiliu de miniștri, în care n'a fost chestia, ca odinioară, despre prăpădirea gheaurilor cu foc și cu sabie, ci s'au cercetat cauzele căderii neinterupte a imperiului otoman. După mai multă vorbă de cât ciorbă, Șeic-ul-Islamul a nemerit-o, declarând sus și tare, că toată vina este a palărilor, numite țilindru sau clac, de cari au început să se folosească unii diplomați otomani, acreditați în streinătate. Altea sa marele Eunuc, auzind aceste expunerii fără motive, a bine-voit a exclama: Evalah Aman! și imediat s'a dat o trada imperială, prin care se interzice tuturor credincioșilor de a pune în cap alt-ceva de cât fesul strămoșesc.

Allah-il-Allah!

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ

UN PARICID

Extras dintr'un raport medico-legal publicat în revista medicală *Spitalul*

(Urmare și fine)

Discuțiunea faptelor. — Precum am arătat mai sus, ceace reese, din analiza la care am supus facultățile morale și intelectuale ale lui Nicolae Cojoc, este insensibilitatea morală, apoape absolută. La toate întrebările ce i-am adresat în privința împrejurărilor legate cu persoana sa și cu faptul ce a comis, el ne-a răspuns cu aceiași apatie și indiferență. Nimic nu ne-a părut că l' mișcă, nici depărtarea de la locul nașterii, nici abnormitatea crimei. Sentimentele lui morale par a fi cu totul adormite. Răspunsurile lui la întrebările făcute asupra unor obiecte mai abstracte arătate asemenea o inteligență isbită de inerție, neputând nici percepe, nici judeca o faptă sub principalele ei fase și din diferitele ei consecințe. Lipsa dar de sentimente morale și debilitatea mintală iată ce predomină în viața morală a lui Nicolae Cojoc. Aceste alterațiuni însă nu ne-ar putea explica crima ce el a comis, dacă n'am lua în considerațiune și un al treilea element al stărei sale maladive, adică impulsivitatea la fapte grave.

Care este origina acestei tendințe la impulsivitate? Este știut că în unele împrejurări și sub acțiunea unor condițiuni fie individuale fie externe, toți indivizii slăbiți de minte, cei imbecili și cei demenți capătă o excitabilitate nervoasă, care pentru motive cu totul neînsemnate, îi împinge la fapte violente, periculoase și fără raport direct cu motivul care le-a provocat. Nicolae Cojoc, deși apatic și pasiv, deși slab de minte, auzind însă în toate zilele observațiunii din partea părinților lui, fiind silit de ei a munci contra voinței sale, fiind poate bătut de tatăl său, bațjocorit de vecinii și cunoscuții săi, sufletul lui a fost coprins încet-încet de ură, iar sistemul lui nervos deveni excitabil până l' face impulsiv la cea mai mică cauză. Acest fenomen se constată în spitalele de alienați, unde observațiunea continuă înregistrează pe toate zilele loviri și răniiri foarte grave ce nu sunt în raport cu cauza, comise de către indivizii în dispozițiunea mintală sus arătată.

În fața impulsivității instantanee de care Nicolae Cojoc a fost victimă, ne-am întrebat, dacă el nu este isbit de vre-una din acele nevrose sau vesanii, unde această tendință se observă adesea. Am exclus însă acoolismul acut și cronic din lipsa de semne fizice și în fața declarațiunii maritorilor.

Am fost în drept asemenea să esclud și ideea unei epilepsii din lipsa de absențe, verige sau atacuri convulsive și în fața amintirii ce Nicolae Cojoc a păstrat despre unele circumstanțe, petrecute în timpul chiar a scenei de omor. Tot așa am fost siliți să nu admitem nici prezența unei halucinațiuni momentane care l' ar fi împins să facă crima, căci iluziunile și halucinațiunile sensoriale sunt rari în infirmitățile congenitale simple și neînsoțite de epilepsie sau de histerie; apoi la Nicolae Cojoc, observațiunea făcută în opiciuni nu le-a putut nota.

Acți se presintă o întrebare: Bătaia ce Nicolae ar fi suferit de la niște necunoscuți în timpul călătoriilor sale, admisă ca reală putut-a să producă turburarea mintală cu consecințele arătate mai sus? Este invederat că predispozițiunea hereditară, neobservată adesea sau negată la părinți, nu se manifestă de obicei în primul ani după naștere, ea persistă latentă și cu etape crește încet, până când pubertatea, sau o împrejurare adesea neînsemnată provoacă izbucnirea fenomenelor morbide — adică perversiunea și slăbirea simțului moral, turburarea inteligenței, impulsivitatea instinctivă la niște fapte, ce conștiința absentă nu le poate nici opri, nici stăpâni. Această modifiacățiune bruscă a stărei morale își poate avea une-ori origina și într'un traumatism grav al capului, ca efect al consumațiunii cerebrale, al unei psihose traumatice. Necunoscând însă care a fost starea mintală anterioară lui Nicolae Cojoc, și neconstatând cicatrice sau urme de fractură a craniului, suntem în drept a considera starea aceasta ca efect al unei heredități morbide.

Nicolae Cojoc dar, simplu după noi și mintalment nesuficient, urmă până la epoca pubertății a vieții o viață aproape comună. Veni însă o împrejurare (bătaia din călătorie), care sgudui oare cum organismul său moral. Această sguduire avu de consecință turburarea, care s'a manifestat prin lenevie, apatie, slăbirea simțului moral, devierea atențiunii de la subiectele obicnuite ale vieții, apoi excitabilitatea cerebrală și abolițiunea conștiinței. În această stare ne mai putând aprecia la adevarat valorile observațiunile și dojenile riniilor săi, suferi cât-va timp, dar începu a se supăra, ast-fel că el se iritabil și impulsiv la ceea mai mică cauză, într'o zi lovește pe mama sa cu un baston la picior, altă dată amenință pe tatăl său. În fine într'o zi, iritat poate mai mult, ia dragul și îl lovește, făcând aceasta nu cu premeditațiune, ca în adevărul delir de persecuțiune, ci printr'o impulsivitate instinctivă nerestabilă. După fapta comisă el nu s'a ascunde, dar nici nu arată regrete sau remușcare.

) A se vedea în Nr. de ieri.

Concluziune. — Din cele sus descrise sub-semnatul conchid :

1. Că Nicolae Cojoc este atins de alienațiune mintală în forma de imbecilitate.
2. Că această stare, de origină hereditară, a fost agravată prin incidentul călătoriei.
3. Că el nu este responsabil de fapta de care este acuzat.
4. Că în interesul sănătății sale și al siguranței publice, el cată să fie așezat într'un asil de alienați.

București, 8 Martie 1886.

Dr. Șuța.

APRIIE

Aprilie este dulcea lună a rozelor, a inamoratilor și a cântecelor, când florile, aproape deschise vorbesc încet sub crânguri. Este luna princiocasă poeziei și primejdioasă virtuților, luna care aprinde toate capetele.

Frumoasă lună Aprilie, când ai să mai vii?

Aprilie este luna când totul iubește, când totul respiră, când totul renaște, când ziua este lungă poemă, când noaptea este un scurt sonet; este luna când ori cine e în stare să compue ceva fără veste, este luna vrăjmașă divorțului!

Frumoasă lună Aprilie, când o să mai vii?

Aprilie este luna când seva se suie mai iute în inimă; luna în care când lupta se sfârșește, nu sunt de cât biruitoari; luna când fie-care se închide în casă... însă este luna când stăpânul casei își cere chiria!

Frumoasă lună Aprilie, când ai să treci tu?

VARIETATI

Din cădere în cădere. — Intr'una din nopțile trecute, la San-Antonio, în Texas (Statele-Unite), s'au arestat doi hoși ocupați cu jefuirea unui magazin. La postul poliției se recunoscu că unul din vinovați era o fată foarte frumoasă; sub hainele sale de bărbat, s'ar fi zis că era un băiat de 17 ani, cu obrazul trandafirilor. Carrie Wallace — așa se numea ea — a avut întâmplări curioase. Din San-Louis unde locuia, plecase acum două luni angajându-se într'o trupă de operă pentru un ront prin Texas. Ajunsă la San-Antonio, fetele trupei băgară de seamă, că direcțiunea nu exploată talentele lor vocale, și teatrul a căruia podoabă erau ele, era o curată casă cu rău nume. Cele mai multe fugiră. Carrie rămase. Ea era cea mai frumoasă în trupă și directorul o luase sub oblăduirea sa personală. Însă frumoasa nestatornică întâlni un elegant tîlhar, George Goff, pe care îl iubi și pentru care părăsi scena pentru cheile false. După câte-va zile de intimitate, George îi descoperi mijloacele existenței sale, îi dădu lecții asupra talentului său și o luă ca tovarășă în expedițiile sale. O casă de bani era în fie-care noapte ținta preumblărilor sentimentale ale gîngășei părechi. — Frumoasa hooță din amor, își va rechina în temniță amintirile acestei ciudate luni de miere.

Moarte și viață. — Acum două luni s'a înmormântat la Varșovia o femeie de doăzeci și șapte de ani, care era însărcinată în șapte luni. Moartea i-a venit pe neașteptate, fără să fi fost precedată de nici un simptom de boală. Totuși, pentru-că moartea fusese maltrată de soțul ei, se bănuie că acesta a omorât-o. Autoritatea făcu să sedesgroape cadavrul. Mirarea fu mare, când comișunea judiciară și toate persoanele, cari asistară la desgropare, vîzură, după-ce se ridică capacul sicriului, că

la picioarele cadavrului femeii se afla și un copil. Acel copil se născuse în mormânt, unde a trăit câte-va zile. Astfel, mormântul mamei sale fusese în același timp leagănul și mormântul lui. Cât pentru mamă, s'a constatat că fusese înmormântată de via, dar perzându-și cunoștința, și că la deșteptarea ei a născut un copil în durerile cele mai îngrozitoare. Aceste suferințe s'au putut constata după sângele care se afla pe buzele bieteii femeii, după limba care îi era cu totul mușcată și după degetele de la mîni, cari erau cu totul strânse și înclăștate.

La 28 Martie trecut, pe la 2 după amiază, locuitorul Ion Brănuș din comuna Tărnăuca, județul Dorohoiu, în absența soției sale de acasă, și-a curmat zilele împuscându-se în piept cu o armă de foc. Moartea a fost instantaneă.

Se zice că numitul s'a sinucis din cauza unei boale de care suferea.

În noaptea de 31 Martie spre 1 Aprilie curent, Gheorghiu Culea, locuitor din comuna Vădeni, a fost găsit între cantoanele liniei ferate Brăila-Barboși Nr. 155 și 156, plin de sânge și cu capul spart. Adoua zile a și încetat din viață.

După cercetările făcute de d. procuror, s'a constatat că numitul a fost lovit de un tren care circula noaptea pe acea linie.

În ziua de 2 Aprilie curent, s'a găsit în riuul Bêrlad, la locul numit Vadul-Fetelor, de pe teritoriul comunei Zorleni, județul Tutova, un cadavru în stare de putrefacțiune, fără cap și cu trei tăieturi la piciorul stîng.

Cazul s'a comunicat parchetului spre a face investigațiunile legale.

Intr'o serată :

O Engleză tîndră cântă o romanță sentimentală, arătînd un talent real și... niște dinți d'o lungime care te incremeneste.

— O! fata aceea e admirabil organizată pentru muzică, zice o damă bărbatului său.

— Adevărat... până și în gură o vîz că are clape de pian!

Bucătăreasa s'a întors din piață.

Stăpîna îi ia scooteala de tot ce a cheltuit.

— Aseara trebuia să cumperi unt-delema? zice stăpîna.

— N'am cumpărat.

— Nu mai era nici o picătură. Cu ce ai făcut salata pe care am mîncat'o azi de dimineață?

— Doamna știe foarte bine că măi rămăsesse puțină rapită în lampă.

Domnule Redactor,

Profesiunea mea nu e ziaristică, nici nu voiesc a mă constitui în apărător al ovreilor; însă întemplantarea făcînd să 'mi cadă în mîna *Telegraful* de la 10 Aprilie corent și dînd peste cronica *Intoleranții*, mi s'a părut că cele susținute într'ea nsa sunt așa de lipsite de fundament în cât fără să voiți trebuie să trec între optimiștii de care vorbește acea cronica. Că ovreilor nu le convine să 'și dea fetele după creștin, aceasta nu e de cât o cestiune de religie; dar e cu neputință ca un om cu mintea întregă să admită că el s'ar opune cu înverșunare în fața unor împrejurări atât de extra-ordinare, cum sunt cele pe care le enumeră autorul acelei cronici, ca sinucideri, fugiri etc.

Din contră, raționabil ar fi să cred că părinții acelor fete ar socoti ca o mîndrie faptul că un Român voște a contracta legături legitime cu o Ovreică, și chiar de

rire de apă curgătoare trimitea un susur plin de răcoare pe care 'l însoțea notele argentine ale brotăcelilor. — Domnul Déglișe destupă o sticlă de șampanie și o turnă în pahare.

— În sănătatea lu Marton! zise manufacturierul.

Paharele unindu-se pe d'asupra mesii se ciocniră cu un sunet cristalin.

— Și în sănătatea acestor tineri! mai zise el cu un zîmbet; măcar să ne găsim la anul viitor câteși patru împrejurul acestui mese tot așa de fericit și mai uniți!

Désirée, după ce și goli paharul de șampanie, nu se mai puse pe scaun.

— Am furnici în picioare, zise ea. — Dac'am face un ocol prin grădina până când se va strînge masa?

D. Déglișe, căruia i plăcea să fumeze în liniște în pipa-i de porțelan, declară că nu se va mișca de pe scaun și că se putea plimba și fără el. Doamna Marta luă brațul lui Paul și Désirée plecă înaintea lor. Șampania, cu care nu era obișnuită, o înveselise și ea fugea mai mult de cât umbra, îngînd crămpee de romanță.

— Sunt mulțumită — zise doamna Déglișe sprijinindu-se pe brațul lui Paul: — dar d-ta?

— Mie, mi se pare că respir fericirea. Mergeau încet printre două masive pe sub

n'ar fi așa, nu 'mi pot închipui ca un părinte să voiască a contribui singur la stricarea moralului ficeisale... căci într'adevăr, nu s'ar nimici oare cel mai elementar principiu de onestitate din cugetul acelei tete, care s'ar vedea smulșă din brațele alesului ei, or cine ar fi acel ales?... Cronicarul însuși recunoaște aceasta, și ca să susție cele ce zice, pretinde că întărește afirmarea prin citări de fapte petrecute. Să 'mi fie însă permis a crede că și acele fapte petrecute sînt eșite din imaginația sa, ca și întreg articolul... căci dacă ele ar fi adevărate, de sigur că i s'ar da importanța cuvenită și atunci ar fi citat numele acelor persoane, căci ar merita să fie cunoscute.

Până atunci să mă lase să cred, că în rivna de a scrie a găsit cu cale acel d. Vasal să se alege și d-sa de bieții ovrei, numai așa din principiu.

Cid.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

St. Petersburg, 23 Aprilie.

Journal de St. Petersburg speră că Grecia cedînd dorinței Puterilor va desarma, și că ast-fel va dobîndi în viitor noi drepturi la solicitudinea lor.

Constantinopol, 23 Aprilie.

Ambasadorul Turciei la Londra ar fi comunicat guvernului său că dacă Engliera nu propune o acțiune energică contra Greciei, nu este decît pentru simpatie pentru această țară, care ar fi ruinată în urma unui reshel.

Vienna, 23 Aprilie.

Correspondența Politică desmiște știrea ce semnaleză o oare-care răceală între relațiunile contelui de Bray ministru al Germaniei și guvernul sîrbesc.

Belgrad, 23 Aprilie.

Din cauză de economie, guvernul sîrb nu va numi un titular la legatiunea din Londra.

Brindizi, 23 Aprilie.

Eri au fost 13 casuri de holera și 9 deceduri.

(Hayas).

MAINOU

Aseară, cu trenul de la 8 ore, s'au întors din Viena dd. Ferekyde și Grigorie Ghica. Negociațiunile începute se vor continua la București; delegații austriaci și maghiari sunt descemnați.

Copila d-lui Edmond de Herz, nepoata prințului Dimitrie Ghica, fiind mușcată de căinele sacristanului de la Catedrala S-tu Ioseph, și căinele murind puțin în urmă, părinții s'au pus pe dată în corespondență cu d. Pasteur din Paris. În urma răspunsului primit de la ilustrul învățat, d-nul și d-na de Herz au plecat azi dimineață în Franța.

Eforia Spitalelor va trimite neîntăriat un medic în Paris ca să studieze procedurile d-lui Pasteur pentru combaterea hydrophobiei (turbarea).

Descenderea în mormânt a mîntuitorului a fost celebrată cu pompă la Mitropolie. P. S. Mitropolit n'a putut oficia fiind bolnav.

care niște vițe sălbaticе aruncau un fel de fulgurare palidă de floricele mirositoare; Désirée fugea tot înaintea lor, întorcîndu-se din când în când spre ei și dînd câte un mic țipet de bucurie; i se zărea în umbră alba'i figură și scînteierea ochilor săi negri.

— Te prevenisem, zicea doamna Marta... Este o sălbatică! Însă are o fire încântătoare, și ai să vezi ce are să fie după ce o voi face-o să se lase de manierele pe care le-a învățat din pension.

— Să n'o faci prea perfectă, răspunse Paul; — și-ar semena mai mult și așa iubi-o și eu mai mult!

— Și? zise ea ridicînd un deget amenințător — suntem așa de fericit!... Să nu zici nimic care să poată goni fericirea de la noi!...

S'apropia de un rond unde în mijloc era o pașiște înconjurată cu carpeni tunși în formă de boltă. Se inoptase cum se cade și luna care venea de d'asupra coastei satului Fains scâldea cu o lumină albăstrie jumătate foile dese și iarba verde, în centrul căruia un Amor de piatră stă pe un piedestal acoperit cu mușchi.

— Ascultați! muzică! zise Désirée alergînd spre ei.

S'auzeau într'adevăr în câmpie acordurile unui cântec.

— Negreșit, muzica satului, zise doam-

M. S. Regele cu toată casa militară, cu ministru Radu Mihal, asista la oficiu divin. Funcționarii superiori și magistrații convocați erau în frac cu decorațiunile. Detașamente din toate armele garnisonului, cu făclia în mîna, înconjură basilica, și de-aia procesiunii din prejurul bisericii un aspect cu totul solemn.

La doamna Bălașa îmbulzeala era așa de mare că nu mai putea pătrunde nimeni în biserică înca de la începutul serviciului.

La Severin și împrejur a căzut destulă zăpadă pentru a înălbi câmpul.

Curiositatea care înconjură lada găsită încastrată în unul din zidurile casei d-nei Nica P. Grădișteanu, care se repară, este azi limpezită.

Nu e vorbă nici de comoară, nici de mister. Lada în cestiune era pur și simplu o casetă de siguranță făcută de precedentul proprietar d-nu C. Calinescu și a cărei existență era ignorată de următorii posesori ai imobilului.

Câte speranțe de moșteniri afundate!

Populația orașului Iași s'a sporit, în săptămîna 30 Martie — 6 Aprilie, cu 3 indivizi: s'au născut 51 și au murit 48. Sporul însă el au evreii cari au avut 28 nașteri și 22 morți. Căsătorii s'au făcut 7.

BIBLIOGRAFIE

D. Aristide P. Ciocaneli, licențiat în drept, a dat publicității Noua lege a timbrului și registraturii cu adăgurile și modificările introduse prin legea din 8 Martie 1886, cu un supliment, coprinzînd legea asupra monopolului chibuturilor, a cărților de joc și a sărelor. Lucrarea e meritorie și o recomandăm oamenilor competenți.

A apărut: *GEOGRAFIA FISICA, politică și economică a județului Putna*, urmată de istoricul acestui județ. De d. ROTTA, vechi director de prefectură. Se vinde cu prețul de 2 lei exemplarul la librăriele din Focșani. De același: MICUL GHID al atribuțiunilor funcționarilor administrativi — 50 bani exemplarul. ATRIBUȚIUNILE agenților poliției administrative. — Idem.

SPECTACOLE

TEATRU NAȚIONAL. — Lună, 14 Aprilie, Studentul cerșetor.

TEATRU D'ACIA. — Numai în serile de 16 și 18 Aprilie se va reprezenta Nazat. Mare succes recunoscut.

Duminică 13 Aprilie Jianu căpitan de haiduci. SALA ORFEU. — Duminică 13 Aprilie Veterani din Dealu-Spirei. — Lună, 14 Cuoana Calopi. — Marți 15 Doi țărani și cinci cărliani. — Mercuri 16 Studenții de la Universitate la Bal. În toate serile reprezentațiunile variate și interesante. Trupa d-lui I. D. Ionescu.

SALA ATENEULUI. — Marți seara, 15 Aprilie CONCERT dat de d-șoarele WANDA și JADWIGA de BULEWSKI.

Prețul locurilor: 10 și 5 lei. SALA BOSEL. — Peste câte-va zile, sosesc o trupă de opere germane, sub direcțiunea domnului Carl Ludwig Zverenz, și la 13/25 c. va începe reprezentațiunile în Sala Bosel. Ca primadonă, este angajată renumita și cunoscuta artistă d-ra Zerline Drucker de la Wilhelmstaetter Theater din Berlin.

Un avis special, va arăta tabloul artiștilor și prima reprezentațiune.

na Marta; în fie-care Duminică este joc în satul Fains.

— Este un vals, zise Désirée bătînd din palme, — ce fericit sunt oamenii d'acolo că pot să joace!... Domnule Lobligeois știi să dansezi?

— Da, domnișoară.

— Să facem un vals.

— Ești ne bună, Zasetto! zise doamna Marta.

— Numai o dată să mă învîrtesc, surioară.

Și și puse mîna pe umărul tînerului și începură să se învîrtească pe iarba verde. Muzica țărănească venea foarte bine până la dinșii, aci puțin surdă, aci vibrînd și Désirée rizînd cu hohot se lăsă să fie legănată pe rim. Ocoliseră de două ori iarba verde, când, trecînd repede pe lîngă sora sa, Zasetta îi luă mîna.

— Valsează foarte bine și trebuie să joci și tu cu el, Marton, îi zise ea abia suflînd.

Marta cerca să se desfacă de ea, însă Paul Lobligeois, lăsînd pe Désirée, și luase de talie pe tînera femeie:

— Te rog! îi șoptea el coprinzînd-o bine în brațe și silînd-o să plece cu el.

Marta nu voia și împotrivirea aceasta îndoia plăcerea lui Paul pentru corpul acesteia mlădios care se îndoia în mîna lui. Cu încetul insfirșit cedă atragerii ritmului

CREDITUL FUNCİAR URBAN DIN BUCUREȘCI

TRAGERE LA SORTI

Miercuri 15/23 Aprilie curent la ora 1 p. m. va avea loc tragera la sorți semestrială a scrisurilor funciare ce urmează a se trage din circulațiune prin rambursare al pari și anume:

Lei
248.100 din seria 5%
52.300 „ 6%
151.600 „ 7%

452.000 Total.

Tragera se va face în localul Creditului strada Doamnei în prezența consiliului de administrație și a domnilor detentori de scrisuri care sunt rugați a asista.

Direcțiunea.

Const. G. Dâmbovicianu

licențiat în drept, fost consilier de curte, îmbrăcîșînd profesiunea de avocat, se însărcinează a preda înaintea tuturor instanțelor judecătorești din țară. Orelle de consultațiune sînt de la 8 la 10 a. m. și de la 4 la 6 p. m. la domiciliul său în București, Strada Silidelor, 13.

BERERIA UNIREA

Sucursala Oppler

ÎN FAȚA GRADINEI EPISCOPII

BERE SPECIALA

escelentă proaspătă și rece.

Salon elegant, și bine ventilat.

Ceva interesant!

Anunțul de câștig Samuel Heckscher senior de la Hamburg, care se află în numărul de astăzi al gazetei este foarte interesant. Această casă și-a câștigat o reputație așa de bună prin plata promișă și discretă a sumelor câștigate aci și în împrejurimii în cât rugăm pe toți cititorii de a da atenție inserției ei de astăzi.

VIN NEGRU

de Oravița și Golu-Drancea

Vechiu de 4 ani, calitate superioară tuturilor altor vinuri. — 15 fr. vadra și

ALB DE DRAGASIANI

din recolta anului 1881. — 15 fr. vadra la

PAUN POPESCU & Comp.
18, Strada Lipscani, 18.

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & Comp.

No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.

CURSUL BUCUREȘCI

Pe ziua de 11/23 Aprilie 1886, ora 10.

Cump.	Vînd.
50% Imprumutul Comunal	74 ¹ / ₂
50% Scrisuri Funciare Urbane	81 ³ / ₄ 82 ¹ / ₂
50% Rente Română perpetuă.	87 87 ¹ / ₂
50% amortisabilă.	93 ¹ / ₂ 93 ¹ / ₂
60% Scrisuri Funciare Urbane.	94 ¹ / ₂ 94 ¹ / ₂
60% Oblig. de Stat (conv. Rurale)	98 ¹ / ₂ 98 ¹ / ₂
60% Căile Ferate Rom.	105 105 ¹ / ₂
70% Scrisuri Funciare Urbane	99 ¹ / ₂ 100
70% Rurale	102 ¹ / ₂ 103
50% Imprum. Comunal 1884 nof.	— —
80% Imprumutul Oppenheim	— —
Oblig. Casei Pensiu. (Nom. 300)	205 215
Impr. cu prime orașul București	32 32 ¹ / ₂
Acțiuni Credit Mobiliar.	— —
» Construcțiuni	194 197
» Naționale.	— —
» Dacia-România	290 295
» Banca Națională	1025 1035
Fiorini Valuta Austriacă	200 201 ¹ / ₂
Mărci Germane.	124 124 ¹ / ₂
Bilete Francese	100 100 ¹ / ₂
» Englese	24 ¹ / ₂ 25
Ruble Rusești	247 250
Aur contra Argint și Bilete.	14 ¹ / ₂ 14 ¹ / ₂

NB. Cursul de mai sus este în monedă de aur scotit după cursul fiscalului. Cupoane se agită fără scăzîmînt. Adresa pentru telegrame: STERIU.

FOITA „ROMANIEI LIBERE“

— 12 Aprilie. —

23

ANDRÉ THEURIET

PACAT DE MOARTE

(Urmare)

Pentru aceste patru persoane intrunite împrejurul mesei albe și înflorite fu atunci unul din acele ceasuri de fericire rară și care nu se mai găsesc, când minutele zboară cu un zgomot ușor de aripă dau-rite; când aerul pare mai subțire, cerul mai ușor; când totul se unește armonios ca să facă pe om să iubească viața.

Amurgul începuse să se lase, și în caldă transparentă a zili care se isprăvea, o brazele celor două femei tinere luau contururi mai inflozate, tonuri mai kihlibării. Frunzele nemișcate se detașau neted în negru pe azurul inverzit, atmosfera era plină cu un miros de iarbă cosită, un prihoriu, mai nainte d'a se culca, modula încet și ușor ultimii țireli și, departe, o riu-

